

Werkmaterialen concepteindtermen voor leraren

Definitief conceptexamenprogramma
Duitse taal en cultuur
vmbo-bb

September 2026

Hoe te gebruiken?

- Op de A4-pagina's staan vier kaartjes met eindtermen.
- Print de A4-pagina's dubbelzijdig en op ware grootte. Bij voorkeur op stevig papier en in kleur.
- Lamineer de A4-pagina's eventueel.
- Snijd of knip de A4-pagina's volgens de richtlijnen in het printvoorbeeld (*zie volgende pagina*).
- Dit werkmateriaal kun je gebruiken in je vaksectie of in overleg met je team.

Meer tips hoe je de kaartjes kunt inzetten vind je op: Actualisatie examenprogramma's | SLO:
www.actualisatie-examenprogrammas.nl

Dit is een uitgave van:

SLO, in opdracht van het ministerie van OCW.

2026 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

www.actualisatie-examenprogrammas.nl

Instructies

- Print de A4-pagina's dubbelzijdig op ware grootte: zorg ervoor dat de printrichting op de lange zijde van het papier is ingesteld:

- Uitsnijden volgens de stippellijn in het voorbeeld op deze pagina.

Eindterm 2

De leerling gebruikt de Duitse taal op een creatieve en persoonlijke manier. (E)

Het gaat hierbij om:

- verwoorden van ideeën, gedachten, ervaringen en gevoelens;
- experimenteren met klanken, woorden en zinnen;
- verwoorden van gemaakte keuzes en eigen voorkeuren met betrekking tot inhoud en vorm.

slo / een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

3

Kaartjes definitieve conceptexamenprogramma's - sept. 2026

Eindterm 3

De leerling toont begrip van de inhoud van auditieve en audiovisuele bronnen in de Duitse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- zeer korte, eenvoudige, langzaam en zorgvuldig uitgesproken multimediale bronnen;
- concrete en vertrouwde, alledaagse zaken;
- identificeren van taalconventies;
- overbrengen van de globale boodschap en voorspelbare informatie uit de bronnen.

slo / een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

5

Kaartjes definitieve conceptexamenprogramma's - sept. 2026

Eindterm 4

De leerling toont begrip van de inhoud van schriftelijke bronnen in de Duitse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- zeer korte, eenvoudige bronnen;
- concrete en vertrouwde, alledaagse zaken;
- identificeren van taalconventies;
- overbrengen van de globale boodschap en voorspelbare informatie uit de bronnen.

slo / een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

7

Kaartjes definitieve conceptexamenprogramma's - sept. 2026

Eindterm 1

De leerling doet ervaring op met een rijk aanbod aan talige bronnen in het Duits op een passend taalniveau. (E)

Het gaat hierbij om:

- lezen van en kijken en luisteren naar informatieve en amuserende bronnen in verschillende vormen en over diverse thema's;
- verwoorden van de eigen lees-, luister- en kijkervaringen;
- laten zien wat de opgedane ervaringen hebben bijgebracht.

Eindterm 2

De leerling gebruikt de Duitse taal op een creatieve en persoonlijke manier. (E)

Het gaat hierbij om:

- verwoorden van ideeën, gedachten, ervaringen en gevoelens;
- experimenteren met klanken, woorden en zinnen;
- verwoorden van gemaakte keuzes en eigen voorkeuren met betrekking tot inhoud en vorm.

Eindterm 3

De leerling toont begrip van de inhoud van auditieve en audiovisuele bronnen in de Duitse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- zeer korte, eenvoudige, langzaam en zorgvuldig uitgesproken multimediale bronnen;
- concrete en vertrouwde, alledaagse zaken;
- identificeren van taalconventies;
- overbrengen van de globale boodschap en voorspelbare informatie uit de bronnen.

Eindterm 4

De leerling toont begrip van de inhoud van schriftelijke bronnen in de Duitse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- zeer korte, eenvoudige bronnen;
- concrete en vertrouwde, alledaagse zaken;
- identificeren van taalconventies;
- overbrengen van de globale boodschap en voorspelbare informatie uit de bronnen.

Te denken valt aan:

- een verwonderkaart maken over wat je leuk, grappig of verrassend vond in een afbeelding, online tutorial, blog, video, verhaal of socialmediabericht;
- een Duitse versie van een bekende online game spelen en met scherm-afbeeldingen laten zien welke Duitse woorden je hebt geleerd;
- een Duits liedje uitkiezen voor een dagtrip naar een Duitse stad en de reden aankondigen in de introductie;
- een socialmediaprofiel maken van een jongere uit een Duitstalig land op basis van een interview, een website en foto's.

Te denken valt aan:

- luisteren naar een routebeschrijving op een festivalterrein en de route intekenen op een plattegrond;
- woordenbingo spelen naar aanleiding van een liedje en aangeven waar je denkt dat het lied over gaat;
- zoveel mogelijk begroetingen opschrijven naar aanleiding van een filmfragment waarin vrienden elkaar ontmoeten;
- een samenvatting maken van een vlog over een dag van een jongere in een Duitstalig land;
- kaartjes met personages, voorwerpen of plaatsen in de volgorde leggen waarin ze in een luistertekst voorkomen.

Te denken valt aan:

- tijdens het luisteren of kijken naar een fictietekst doodles maken van wat in je opkomt;
- een refrein van een Duitstalig liedje omzetten naar een rap en deze voordragen;
- een droomhuis ontwerpen met daarin de verschillende Duitse benamingen voor de kamers;
- reclame maken voor je favoriete culturele voorwerp uit een Duitstalig land: overtuig de klas dat dit voorwerp een plek verdient in het klassenmuseum.

Te denken valt aan:

- de regels van een speurtocht, online game of quiz begrijpen en toepassen;
- de juiste titels zoeken bij liedjes, verhalen of tekstfragmenten;
- een levend kwartet spel spelen over een bepaald thema, zoals dieren, school, vrienden, sport of kleding;
- met behulp van emoticons aangeven of iemand iets leuk of niet leuk vindt in korte socialmediaberichten;
- belangrijke gebeurtenissen uit een verhaal koppelen aan de juiste stripplaatjes of afbeeldingen, in de juiste volgorde leggen en voorzien van kernwoorden.

Eindterm 5

De leerling spreekt in het Duits, afgestemd op doel, publiek en context. (B)

Het gaat hierbij om:

- kort en in eenvoudige bewoordingen beschrijven van concrete en eenvoudige, alledaagse zaken;
- inzetten van passend taalgebruik en geschikte communicatievorm;
- gebruiken van zeer elementaire uitdrukkingen.

Eindterm 6

De leerling voert gesprekken in het Duits, afgestemd op doel, gesprekspartners, context en medium. (B)

Het gaat hierbij om:

- mondelinge interactie over zeer vertrouwde basisbehoeften;
- uitwisselen van elementaire persoonlijke en feitelijke informatie in informele sociale contacten;
- afstemmen van taalgebruik en non-verbale communicatie op socioculturele gebruiken;
- gebruiken van zeer elementaire uitdrukkingen.

Eindterm 7

De leerling verkent de relatie tussen het Duits en andere talen. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van overeenkomsten en verschillen op klank- en woordniveau tussen het Duits en andere talen die de leerling kent;
- laten zien hoe overeenkomsten en verschillen tussen Duits en andere talen helpen bij het leren en begrijpen van het Duits.

Eindterm 8

De leerling verkent passende aanpakken voor het leren van Duits nu en in de toekomst. (E)

Het gaat hierbij om:

- oriënteren op effectieve aanpakken en strategieën voor het leren van Duits;
- experimenteren met strategieën om taalverschillen te overbruggen;
- experimenteren met aanpakken die helpen bij het leren van Duits voor nieuwe opleidings- en beroepscontexten;
- laten zien hoe je Duits effectief kunt leren zonder formele instructie.

Te denken valt aan:

- jezelf kort voorstellen met naam en woonplaats;
- een vlog maken over het eigen dagelijkse leven, zoals school, werk en hobby's;
- een voorwerp uit een hobby of sport beschrijven door de vorm en de kleur ervan te benoemen;
- een korte, eenvoudige, ingestudeerde mededeling doen of instructie geven, zoals hoe laat de lunch wordt geserveerd.

Te denken valt aan:

- bij het nazeggen van woorden de klanken markeren die anders zijn dan in je eigen taal of lastig uit te spreken zijn;
- een Duits liedje vergelijken met hetzelfde liedje in een andere taal en met kleuren aangeven welke woorden daardoor makkelijker te begrijpen zijn en welke juist niet.

Te denken valt aan:

- eenvoudige vragen stellen en beantwoorden over leeftijd, woonplaats en land van herkomst, school, studie of beroep;
- iemand uitnodigen om mee te gaan naar een voorstelling;
- bespreken waar en op welk tijdstip je verwacht wordt bij een afspraak met vrienden;
- in een winkel vragen om een product in een bepaalde kleur of vorm, zoals een souvenir of kledingstuk;
- met een gesprekspartner bespreken welke muziek, films en games je wel en niet leuk vindt.

Te denken valt aan:

- samen met klasgenoten een postermuur maken met taalleerstrategieën van voorgaande jaren: welke werken het beste per leerling;
- in carrouselvorm oefenen met diverse hulpstrategieën om verschillen in taalniveau te overbruggen, zoals gebruikmaken van standaardzinnen, vertaalapps, meertaligheid en gebaren;
- een situatie uit een Duits filmpje naspelen die gelinkt is aan de vervolgopleiding, zoals een gast ontvangen in een hotel, het ontvangen van een Duitse patiënt of onderdelen bestellen;
- een fotocollage maken met manieren waarop je Duits kunt leren of bijhouden zonder docent.

Eindterm 9

De leerling verkent het eigen en andermans meertalige repertoire en de rol van het Duits daarin. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van de relatie tussen het eigen meertalige repertoire en de eigen identiteit;
- verkennen hoe het Duits van Duitstalige sprekers kan verschillen;
- ervaren hoe het eigen meertalige repertoire bij kan dragen aan succesvolle communicatie in het Duits.

Eindterm 10

De leerling verkent de mogelijkheden en beperkingen van digitale middelen bij het leren van en communiceren in een vreemde taal. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen hoe digitale middelen de internationale communicatie beïnvloeden;
- experimenteren met de mogelijkheden van verschillende digitale middelen;
- verkennen wat de beperkingen zijn van het gebruik van digitale middelen;
- laten zien welke digitale middelen de persoonlijke voorkeur hebben en waarom.

Eindterm 11

De leerling gebruikt ervaringen, interesses en kwaliteiten bij de eigen loopbaanontwikkeling. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van de rol van vakspecifieke kennis en vaardigheden in de samenleving;
- oriënteren op sectoren, beroepen en vervolgopleidingen waarin kennis over en beheersing van het Duits een rol kunnen spelen;
- deelnemen aan activiteiten die bijdragen aan het verkennen van interesses, kwaliteiten en mogelijkheden;
- reflecteren op opgedane ervaringen, indien relevant voor de eigen oriëntatie op studie en beroep.

Eindterm 12

De leerling doet ervaring op met verschillende vormen van fictie in de Duitse taal. (E)

Het gaat hierbij om:

- uitdagende inhoud en toegankelijk taal-niveau, waar nodig met ondersteuning van ver- en hertalingen, ondertiteling en verkorte versies;
- verwoorden van de eigen lees-, luister- en kijkervaringen;
- verwoorden van de eigen keuzes aan de hand van relevante voorbeelden.

Te denken valt aan:

- een tijdlijn maken van persoonlijke ervaringen met de Duitse taal en met emoticons aangeven hoe deze ervaringen voelden: verandert dit met de tijd;
- Duitstalige accenten koppelen aan de juiste regio door deze in te kleuren op een kaart van Europa;
- een plaatje in het Duits beschrijven aan een klasgenoot en blijven doorpraten door andere talen te gebruiken wanneer een woord niet bekend is.

Te denken valt aan:

- een tekst via een vertaalapp van het Nederlands naar het Duits en weer terug naar het Nederlands vertalen en kijken of betekenissen veranderen;
- in een leercircuit opdrachten uitvoeren met digitale leermiddelen, zoals een online woorddoefenprogramma, digitale taalleerapps en AI-chatbots, om te ervaren hoe deze helpen om Duits te leren;
- feedback vragen aan een AI-chatbot op een zelfgeschreven tekst, bijvoorbeeld over woordkeuze of spelling, en bruikbare feedback toepassen;
- chatberichten bekijken en markeren welke woorden leiden tot miscommunicatie;
- een keuzeposter maken van je favoriete digitale communicatiemiddelen, zoals chatprogramma's, online platforms en AI-tools, en laten zien wanneer je welk middel gebruikt.

Te denken valt aan:

- een fotocollage maken van plekken waar je Duits tegenkomt: wat laat dit zien over de aanwezigheid van het Duits in Nederland;
- een klassikale brainstorm houden over studies en beroepen waarbij Duits een rol speelt: waarom is Duits hierbij handig;
- ervaren wat je leuk vindt, waar je goed in bent en wat je nog wilt leren als het gaat om het Duits;
- een toekomstkaart maken over hoe Duits jou later kan helpen, bijvoorbeeld bij werk, een opleiding, reizen of contact met andere mensen.

Te denken valt aan:

- een kort verhaal of stripverhaal lezen en vertellen wat je bijzonder leuk vond;
- een visitekaartje maken voor de held of de schurk uit het verhaal en voorzien van steekwoorden die aangeven wat het personage bijzonder maakt;
- enkele Duitstalige filmtrailers bekijken en elke trailer beoordelen met één tot vijf sterren en in een zin toelichten waarom je de film wel of niet zou willen zien;
- verschillende Duitstalige liedjes beluisteren en van de vijf favoriete nummers een woordwolk maken die de sfeer of het thema van de liedjes weergeeft;
- een bingokaart invullen met culturele elementen in een video.

Eindterm 13

De leerling toont inzicht in cultuurgebonden aspecten in bronnen in relatie tot gebieden waar Duits een voertaal is. (B)

Het gaat hierbij om:

- herkennen en beschrijven van tradities, gebruiken en maatschappelijke verschijnselen in bronnen of in voorwerpen;
- conclusies trekken over de betekenis van culturele kenmerken in nieuwe bronnen;
- vergelijken van deze culturele kenmerken met de eigen ervaringen en standpunten.

Eindterm 14

De leerling onderscheidt cultuurgebonden aspecten in communicatie in het Duits en reflecteert op hoe deze de communicatie beïnvloeden. (H)

Het gaat hierbij om:

- kennismaken met cultureel bepaalde normen en gewoonten in diverse vormen van input en in diverse situaties;
- beschrijven hoe verschillen in gewoonten en gebruiken de communicatie in dagelijkse, opleidings- en beroepssituaties kunnen beïnvloeden;
- relateren van de waargenomen culturele kenmerken aan eigen ervaringen en opvattingen;
- verwoorden hoe je stereotypering en misverstanden in de eigen communicatie kunt voorkomen.

Te denken valt aan:

- het vakkenpakket van een Duitse leeftijdsgenoot vergelijken met het eigen vakkenpakket, en aangeven welk Duits vak je zou willen volgen en waarom;
- een Duitstalige kookvideo bekijken, de ingrediënten noteren en met één tot vijf sterren beoordelen of je het gerecht zou willen proeven;
- voor situaties zoals een gesprek met een leraar, baas of vriend bepalen of je Sie of du gebruikt en dit kort toelichten;
- een korte Duitstalige sportreportage bekijken, deze vergelijken met Nederlandse sportverslaggeving en bespreken wat het meest opvalt;
- opzoeken wat in Duitsland gebruikelijk is als je op bezoek gaat, zoals op tijd komen of een cadeautje meenemen, en in één zin beschrijven wat je zou doen om een misverstand te voorkomen.

Te denken valt aan:

- een Duitstalige menukaart maken met gerechten of dranken, voorzien van afbeeldingen en korte omschrijvingen;
- in een memory-spel afbeeldingen van Nederlandse en Duitstalige eetgewoontes, kledingstijlen of feestdagen aan elkaar koppelen en per paar in één woord aangeven wat overeenkomt of verschilt;
- uitzoeken hoe een Duitse schooldag verschilt van een Nederlandse schooldag en de belangrijkste verschillen in een eenvoudige tabel invullen, met een korte reactie op wat je hiervan leuk of minder leuk vindt;
- een filmpje kijken over de geschiedenis van een Duitstalige traditie en bespreken of er een vergelijkbare traditie in Nederland bestaat, of dat je die zou willen invoeren.